

İCARE (KİRALAMA) AKDİ MÜŞTERİ BİLGİLENDİRME FORMU (FİNANSAL KİRALAMA)

Bu form, BDDK Tebliği¹ kapsamında müşterilerin bilgilendirilmesi amacıyla oluşturulmuştur.

1. Akit Türü: İcare (Kiralama)- Finansal Kiralama

2. Akdin Temel Özellikleri:

Finansal kiralama (leasing), icare türlerinden biridir.

Finansal kiralama, kiralanan varlığın mülkiyetinin kira sözleşmesinden bağımsız olarak kira süresi sonunda veya esnasında kiracıya devredileceğine dair bir vadin bulunduğu kira sözleşmesidir. Mülkiyetin kiracıya devri faizsiz finans ilke ve standartlarına uygun olarak gerçekleştirilir.

Finansal kiralama akdinde; kiracının, kiralayanın, akde konu malın niteliğinin/bedelinin belirli ve faizsiz bankacılık ilke ve standartlarına uygun olması, ayrıca tarafların irade beyanının (icap-kabul) bulunması gerekir.

3. Ürün veya Hizmetin Faizsiz Bankacılık İlke ve Standartlarına Uygunluğu:

Finansal kiralamanın meşruiyeti İslam hukukunun temel prensiplerine dayanmaktadır. Bu kapsamda katılım bankaları tarafından yapılan işlemler faizsiz bankacılık ilke ve standartlarına uygundur.

4. Müşterinin Akit Çerçevesindeki Konumu:

Finansal kiralama akdinde müşteri kiracı, katılım bankası kiralayan konumundadır. Ayrıca kira süresi sonundaki satım vaadi gerçekleşirken müşteri alıcı, katılım bankası satıcı konumundadır.

5. Süreç ve İşleyiş:

Finansmana konu malın nitelikleri proforma fatura/teklif ya da sipariş formu/tapu vb. belgelerle belirlenmiş olmalıdır.

Müşteri, mala ilişkin finansman talebini katılım bankasına iletir. Katılım bankası, müşteriye limit tahsis eder. Müşteri ihtiyaç duyduğu malı seçer ve satın alınması için katılım bankasıyla finansal kiralama sözleşmesi yapar. Katılım bankası malı alıp müşteriye teslim eder, akabinde bedelini satıcıya öder. Müşterinin menfaatinden istifade ettiği malın mülkiyeti finansal kiralama sözleşmesinde belirtilen süre dâhilinde katılım bankasında bulunur. Müşteri başta anlaşılan vadelerde bankaya kira ödemesini yapar. Ödemeler tamamlandınca mal kararlaştırılan bedelle müşteriye devredilebilir.

Finansal kiralama konusu mal bizzat kiracıdan da satın alınabilir. Bu yönteme “sat-geri kirala” denilmekte olup sat-geri kirala işlemlerinde kiralayan (banka), kiracı ile finansal kiralama sözleşmesi yapılır, kiracı mülkiyetinde bulunan malın mülkiyetini bankaya devreder, banka satış bedelini kiracıya öder. Kiracı, başta anlaşılan vadelerde bankaya kira ödemesini yapar. Sözleşme süresi sonunda kiracı sözleşmede belirlenen şartlarla finansal kiralama konusu malın mülkiyetini devralabilir.

6. Akdin Taraflara Getirdiği Hak ve Yükümlülükler:

Müşteri finansman ödemelerini, finansal kiralama özelinde oluşturulan ödeme planı çerçevesinde yerine getirmeyi kabul ve beyan eder.

Katılım bankası, usulüne uygun gerçekleştirilen işlemler sonrasında mal bedelinin satıcıya ödenmesinden sorumludur.

¹ Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) tarafından 30 Kasım 2021 tarihli 31675 sayılı Resmî Gazete’ de yayımlanan *Faizsiz Bankacılık İlke ve Standartları Kapsamında Müşterilerin ve Kamuoyunun Bilgilendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ*

Kiracı, sözleşme süresince finansal kiralama konusu maldan sözleşmenin amacına uygun olarak her türlü faydayı elde etme hakkına sahiptir.

Banka sözleşmede kararlaştırılmış ise , kiralama konusu malı mutabık kalınan bedel karşılığında kiracıya devretmekle yükümlüdür.

Kiracı, finansal kiralama konusu malı sözleşmede öngörülen şart ve hükümlere göre itina ile kullanmak zorunda olup malın her türlü bakımından ve korunmasından sorumludur.

7. Vekâletin Taraflara Doğurduğu Hak ve Yükümlülükler:

Katılım bankası, müşteriye veya üçüncü bir kişiyi finansal kiralama konusu malın katılım bankası adına satın alınması ile ilgili işlemleri gerçekleştirmek üzere vekil tayin edebilir.

Ayrıca müşteri; malın bulunması, seçimi, alınması, yükletilmesi, taşınması, teslimi ve sair mala ilişkin tüm hususlarda katılım bankasının vekili olabilir.

Vekâlete dayalı işlemlerde katılım bankası müşteriye vekil tayin etmeden önce ilk satıcı ile müşteri arasında bu işleme yönelik akit yapılmamış, malın müşteriye teslim edilmemiş, satıcıya herhangi bir ödeme (peşinat, çek, senet vb.) yapılmamış ve satıcı tarafından müşteri lehine alım-satım konu belgenin (fatura, irsaliye vb.) düzenlenmemiş olması gerekir.

8. Geç Ödeme Durumunda Banka Uygulaması:

Borçların belirlenen tarihlerde ödenmemesi durumunda katılım bankasının gecikme cezası alacağına dair sözleşmeye bir madde konulması faizsiz finans ilkelerine uygundur, ancak gecikme cezası olarak alınan bu tutarlardan katılım bankası ve müşteriler faydalanamaz. Tahsil edilen bu tutarlar katılım bankalarının Tekdüzen Hesap Planına göre sınıflandırılarak, faizsiz bankacılık ilke ve standartlarına uygun şekillerde değerlendirilmektedir.